

Udskriftsdato: 14. december 2025

2013/1 BTL 5 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om statsborgerskabsprøve

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om statsborgerskabsprøve

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 2. oktober 2013 og var til 1. behandling den 10. oktober 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indfødsretsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 1. oktober 2013 sendte justitsministeren et notat om høringssvarene til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 9 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Enhedslistens medlem af udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse, fordi ændringerne er et skridt i den rigtige retning. Statsborgerskabsprøven indeholder i modsætning til indfødsretsprøven ikke irrelevante spørgsmål om ældre danmarkshistorie, og kravene til, hvor mange spørgsmål man skal svare rigtigt på, er mindre urimelige end efter indfødsretsprøvens regler. Når det er sagt, vil EL benytte lejligheden til at fastslå, at partiet principielt er modstander af en prøve i viden om danske forhold i forbindelse med tildeling af dansk statsborgerskab. Danskhed kan ikke sættes på formel.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF, LA og KF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget er kritiske over for forslaget om at indføre en statsborgerskabsprøve, da partierne frygter, at statsborger-skabsprøven vil blive for let at bestå i forhold til den nuværende indfødsretsprøve, og dermed vil den nye prøve gøre det for let at blive dansk statsborger.

Lovforslaget om statsborgerskabsprøven er en del af en større aftale, som regeringen har indgået med Enhedslisten i foråret 2013 - en aftale, som samlet set lemper på kravene til at få dansk statsborgerskab, hvilket understøttes af tal fra Justitsministeriet: Ministeriet skønner, at antallet af ansøgninger om statsborgerskab fremover vil stige med 3.000 stk. - en stigning på 75 pct. i forhold til i dag (IFU alm. del - svar på spørgsmål 62, folketingsåret 2012-13).

V og KF's bekymring over statsborgerskabsprøven skyldes primært to forhold i lovforslaget:

- 1) Regeringen vil skære antallet af uforberedte aktualitetsspørgsmål ned fra fem til tre, hvilket vil gøre det lettere for ansøgere, der hverken følger med eller involverer sig i den aktuelle samfundsdebat, at bestå og dermed få dansk statsborgerskab.
- 2) Regeringen vil fjerne det for V og KF meget vigtige fokus, som den nuværende prøve har på dansk kultur og historie. I stedet mener regeringen, at prøven udelukkende skal fokusere på »aspekter af det hverdagsliv og det aktive politiske liv, som møder borgerne i et moderne samfund«, som det hedder i aftaleteksten. Hvad det mere præcis har af konsekvenser for typen af spørgsmål i prøven, vil

justitsministeren ikke konkretisere. Han henviser blot til, at udarbejdelsen af statsborgerskabsprøven varetages af en opgavekommission, der også forestår den nærmere udmøntning af de indholdsmæssige rammer for statsborgerskabsprøven (L 5 – svar på spørgsmål 5).

V og KF støtter på denne baggrund ikke lovforslaget.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er imod, at kravene til danskkundskaber lempes, og at indfødsretsprøven laves om til en statsborgerskabsprøve som en følge af indfødsretsaftalen mellem regeringen og Enhedslisten fra maj 2013. Hensigten med statsborgerskabsprøven er åbenlys, nemlig at det skal gøres nemmere at blive dansk statsborger, hvilket DF er inderlig imod. For det første er der ifølge DF for mange, der får statsborgerskab. For det andet er en lempelse af kravet om kendskab til dansk kultur og historie den helt forkerte vej at gå, hvis man gerne vil have integreret nydanskerne ordentligt i det danske samfund. Flertallet af dem, der tildeles statsborgerskab, kommer fra ikkevestlige, muslimske lande og er på den måde fremmede for dansk og vestlig kultur. Det er derfor af afgørende nødvendighed, at de stifter bekendtskab med dansk kultur og historie. Når regeringen alligevel sammen med Enhedslisten vælger at lempe kravene om kendskab til sprog, kultur og historie, er det skidt for integrationen og for Danmark. DF stemmer derfor imod forslaget.

Liberal Alliances medlem af udvalget støtter lovforslagets intention om at modernisere indfødsretsprøven. LA er imidlertid kritisk over for, at antallet af spørgsmål i prøven bliver færre, og at antallet af uforberedte spørgsmål reduceres fra fem til tre. LA kan derfor ikke støtte forslaget.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Lennart Damsbo-Andersen (S) Jens Joel (S) Karen J. Klint (S) Sophie Hæstorp Andersen (S)

Trine Bramsen (S) Marlene Borst Hansen (RV) nfmd. Liv Holm Andersen (RV)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Preben Bang Henriksen (V)

Michael Aastrup Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V) Karsten Nonbo (V) Christian Langballe (DF) fmd.

Marie Krarup (DF) Mette Bock (LA) Tom Behnke (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 5

Bilagsnr.	Titel
1	Kommenteret høringsoversigt og kopi af de modtagne høringssvar, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 5

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvad årsagen er til, at ministeren ikke, som man ellers skrev i regeringsgrundlaget, fastsætter betingelserne for statsborgerskab i en lov, men i stedet har valgt at gøre det ved en politisk aftale, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorvidt det er i overensstemmelse med regeringsgrundlagets afsnit om statsborgerskab, at ministeren nu fortsætter praksis med at vedtage betingelserne for statsborgerskab i politiske aftaler og cirkulærer frem for ved lov, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren har planer om at indføre betingelserne for statsborgerskab i en lov på et senere tidspunkt, eller om han ønsker at bibeholde betingelserne i den nuværende form med politiske aftaler og cirkulærer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren mener, at den nye statsborgerskabsprøve og de mere lempelige krav til dansk kundskaber og selvforsørgelse vil føre til, at flere vil få dansk statsborgerskab, og i givet fald hvor mange, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren vil redegøre for, om den nye statsborgerskabsprøve vil indeholde spørgsmål, der kræver kendskab til dansk kultur og dansk historie, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren vil redegøre for, om han opfatter statsborgerskabsprøven og statsborgerskabet som et integrationsværktøj, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om den nye statsborgerskabsprøve bliver sværere end den gamle, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvad begrundelsen er for, at spørgsmålene angående historie og kultur er strøget i den nye statsborgerskabsprøve, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om ikke kultur og historie er vigtige forudsætninger for at få dansk statsborgerskab – særlig set i forhold til personer, som kommer fra en ikkevestlig kulturkreds, til justitsministeren, og ministerens svar herpå